STRÄNGNÄS KOMMUN

Väg 978
Sammanställning av trafikfrågor

Syfte och avgränsning

Denna sammanställning har som syfte att sammanfatta trafikfrågor relaterade till väg 978 som har lyfts inom detaljplanearbetet för Tredje backe etapp 2.

Området som sammanställningen omfattar utgörs av väg 978 från Stallarholmsvägen till planområdet, se karta nedan.

Tidigare utredningar

2005 gjorde dåvarande Vägverket (Nu Trafikverket) en fördjupad studie av **alternativ för förbifarter** norr om Mariefreds stadskärna (Väg 978 genom Mariefred – fördjupad studie, WSP 2005). Syftet var att undersöka hur en förbifart skulle kunna byggas för att bland annat ta hand om alstrad trafik från planerade exploateringar öster om stadskärnan. Utredningen omfattade två olika alternativ för förbifarter, samt ett genomsilningsalternativ och ett nollalternativ. Utredningens slutsats blev att de två förslagen till förbifarter inte var samhällsekonomiskt lönsamma då endast en mindre del av den alstrade trafiken skulle använda dem. I utredningen konstaterade man också att särskilt det södra

Strängnäs kommun
Nygatan 10
645 80 Strängnäs

Tel 0152-291 00
Fax 0152-290 00

kommun@strangnas.se
www.strangnas.se

Bankgiro 621-6907

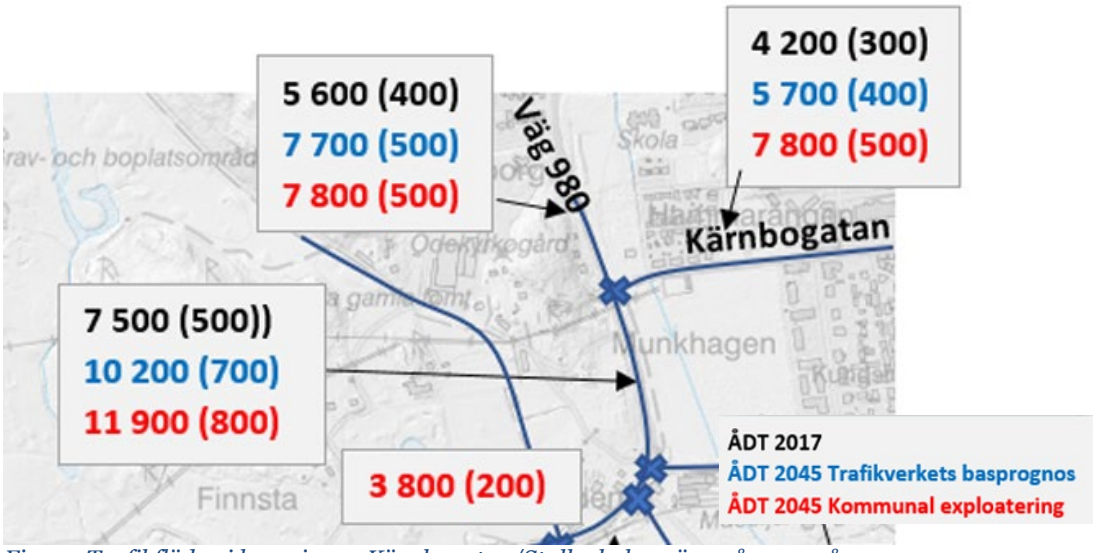
alternativet till förbifart skulle innebära intrång i kulturmiljö och värdefulla skogsmiljöer.

Kommunen gick år 2014 vidare med en egen **utredning av det södra alternativet till förbifart**, Hammaren Nedre (Trafikutredning Hammaren Nedre, VAP, 2014). Denna finns också med som en planerad åtgärd i trafikplanen för Mariefred och Läggesta. Vid utredningen av denna väganslutning hittades dock så pass höga naturvärden att planerna behövde läggas ned, vilket innebär att den alstrade trafiken från nya exploateringar behöver hanteras inom det befintliga vägnätet.

I **Trafikutredning väg 978** (2017, WSP) har de trafikala konsekvenserna av hela Tredje backe utretts. En exploatering enligt kommunens framtagna planer bedöms i utredningen inte påverka väg 978 i den utsträckningen att några större ombyggnationer av vägen måste ske. Trafiken kommer att öka markant men inte så att några kösituationer uppstår. Bullersituationen kommer att försämras men även vid prognosåret 2030 kommer ingen fastighet att uppnå bullervärden >65 dB, vilket är den nivå då åtgärder i befintlig miljö kan bli aktuellt. En allmän upprustning av vägen med ny beläggning och justerad kantsten skulle förbättra trafikmiljön, liksom en översyn av situationen vid Mariefreds skola.

2021 beställde Strängnäs kommun en **trafikutredning för väg 223** (VAP, 2021) på sträckan från Läggesta till strax norr om avfarterna mot Mariefred. Utredningen omfattar korsningen mellan väg 223 och 978 (Kärnbogatan/Stallarholmsvägen), och undersöker den framtida kapaciteten för denna och övriga korsningar på sträckan.

På sträckan mellan Stallarholmsvägen och Strandvägen är trafikmängden på väg 978, enligt en mätning från 2021, 4052 fordon per årsmedeldygn. I VAPs utredning har man använt uppräknade trafikmängder för år 2045 enligt Trafikverkets uppräkningsmodell, samt tillkommande trafik från planerade exploateringar (som uppskattas till 300 nya bostäder inom Mariefreds tätort) tillagt ovanpå denna uppräkning. Trafikmängderna i korsningen framgår av figuren nedan, där dagens trafikflöden, uppräkning med Trafikverkets uppräkningsmodell, samt Trafikverket plus exploatering finns redovisade.

Figur 1 Trafikflöden i korsningen Kärnbogatan/Stallarholmsvägen år 2017, år 2045 (Trafikverkets basprognos) samt år 2045 (Trafikverkets basprognos inklusive kommunal exploatering).

Enligt utredningen är kapaciteten i korsningen Kärnbogatan/Stallarholmsvägen (i sin nuvarande utformning) tillräcklig även för de trafikmängder som korsningen beräknas ha år 2045.

En ombyggnad av korsningen Kärnbogatan/Stallarholmsvägen till en cirkulationsplats, är planerad att genomföras i Trafikverkets regi under de kommande åren. Det innebär att kapaciteten kommer att öka betydligt. Risken för en kommande kapacitetsbrist i korsningen bedöms därmed vara obefintlig.

VAP har också utrett konsekvenser av ett **öppnande av vägförbindelsen vid Solvändan**, som ansluter till Stallarholmsvägen norr om Kärnbogatan (Konsekvenser av att öppna Solvändan för trafik, VAP 2024). Eftersom den undersökta vägförbindelsen innebär en omväg för merparten av de boende inom Mariefred bedöms överflyttningen av befintlig trafik till Solvändan bli begränsad till de som bor i villakvarteren närmast vägen. Endast cirka 20 % av trafiken från nya exploateringsområden (inklusive fler permanentboende i Kalkudden) bedöms ta denna väg. Totalt skulle det innebära en överflyttning på cirka 900–1100 fordon per dygn från Kärnbogatan till Solvändan. Samtidigt kommer korsningen Stallarholmsvägen/Kärnbogatan efter ombyggnaden till cirkulationsplats, att ha en utökad kapacitet, vilket innebär att det inte finns något egentligt behov av att minska trafikmängderna i korsningen.

I samband med VAPs utredning har kommunförvaltningen utrett kostnader för en ombyggnation av Solvändan. En uppskattning av kostnaderna inkluderar projektering och utbyggnad av gång och cykelväg, ny belysning, busshållplats, bredare och upprustad gata. Utöver själva utbyggnaden tillkommer kostnad för att göra en ny detaljplan för gatuområdet. Totalt uppskattar förvaltningen att

kostnaden kommer att vara inom spannet 6 till 8 miljoner, plus kostnaden för ny detaljplan.

En utredning har också gjorts av **trafiksituationen vid Mariefredsskolan** (PM Trafikutredning Mariefred, Nora Consulting Engineers, 2022). Utredningen syftar till att analysera trafiksäkerheten och föreslå säkerhetsåtgärder på en del av väg 978 förbi Mariefreds skola. Åtgärderna från utredningen är inte genomförda. Under våren 2024 har också drönarfilmningar av trafiksituationen vid Mariefredsskolan genomförts, med syfte att få en bättre uppfattning om vilka trafiksäkerhetsproblem som uppstår vid lämning, vilket är den mest trafikintensiva perioden under dagen. Trafikverket håller också på att utreda en eventuell ombyggnad av hållplatser vid Mariefredsskolan, som behöver samordnas med andra åtgärder.

Behov av vidare utredning

De tidigare föreslagna förbifarterna norr om stadskärnan är inte möjliga att genomföra, vilket innebär att alstrad trafik behöver hanteras inom befintligt vägnät. Den alstrade trafiken bedöms inte heller påverka trafiksituationen så att köer kommer att uppstå.

Eftersom beslut är taget om att korsningen Kärnbogatan/Stallarholmsvägen ska byggas om till en cirkulationsplats bedöms frågan om trafiknätets kapacitet vara färdigutredd. Den ökade kapaciteten i och med ombyggnaden till cirkulationsplats inrymmer med stor marginal trafikökningen från den planerade nya bebyggelsen. I och med detta bedöms att en öppning av Solvändan inte är nödvändig av kapacitetsskäl, och att vidare utredning inte behövs.

Trafiksituationen vid Mariefredsskolan bedöms behöva utredas vidare, för att få en bättre uppfattning om trafiksituationen längs hela vägsträckan förbi skolområdet. Den fortsatta utredningen bedrivs av kommunen och ingår inte inom ramen för planarbetet för Tredje Backe etapp 2. Eftersom det är Trafikverket som är väghållare behöver kommunen komma överens med Trafikverket om lämpliga åtgärder, helst i samverkan även med skolledningen.

Exploatering Tredje backe

Exploateringen vid Tredje backe bidrar enligt ramavtal med totalt 9,4 miljoner kronor för trafikåtgärder som har ansetts vara väsentliga för att möjliggöra exploateringen. Bl.a. avses delfinansiering av ombyggnad av korsningen Kärnbogatan/Stallarholmsvägen till cirkulationsplats samt säkerhetshöjande åtgärder vid skolan.

Referenser
Om inget annat anges är Strängnäs kommun beställare till utredningarna.

Väg 978 genom Mariefred – fördjupad studie, WSP 2005 (Beställare: Vägverket Region Mälardalen)
Trafikutredning Hammaren Nedre, VAP, 2014
Trafikutredning väg 978, WSP, 2017
Trafikutredning för väg 223, VAP, 2021
PM Trafikutredning Mariefred, Nora Consulting Engineers, 2022
Konsekvenser av att öppna Solvändan för trafik, VAP, 2024